

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

50e ZITTINGSPERIODE

BUITENGEWONE ZITTING 1999

HANDELINGEN VAN DE OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

28/09/1999

C 009 Bedrijfsleven, Wetenschapsbeleid,
Onderwijs,
Nationale wetenschappelijke
en culturele instellingen,
Middenstand en Landbouw

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

50e LÉGISLATURE

SESSION EXTRAORDINAIRE 1999

ANNALES DES RÉUNIONS PUBLIQUES DE COMMISSION

28/09/1999

C 009 Economie, Politique scientifique,
Education,
Institutions scientifiques et culturelles,
Classes moyennes et Agriculture

Annales

Les annales sont le compte rendu intégral des séances plénières et des réunions publiques de commission où sont développées les interpellations.

Elles sont publiées sous forme de deux fascicules :

- le premier, de couverture blanche et portant les lettres PLEN en bas de page, regroupe les annales des séances plénières;
- le second, de couverture beige et portant les lettres COM en bas de page, regroupe les annales des réunions publiques de commission où sont développées des interpellations.

Les séances et les réunions ont une numérotation continue par session. Ce numéro se retrouve sur la couverture ainsi que sur chaque page avant la pagination. Les séances plénières ont une pagination continue. Les réunions publiques de commission sont paginées par fascicule.

Les annales peuvent également être consultées sur l'Internet-website de la Chambre des Représentants, à l'adresse <http://www.LaChambre.be>

Handelingen

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kافت en met de letters PLEN in de voettekst, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met beige kافت en met de letters COM in de voettekst, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

De vergaderingen worden per zittingsperiode doorlopend genummerd. Het vergaderingsnummer staat op de kافت en op elke bladzijde vóór de pagineringsafgedrukt. De plenaire vergaderingen worden doorlopend gepagineerd. De openbare commissievergaderingen worden per brochure gepagineerd.

De handelingen worden tevens bekendgemaakt op de Internet-website van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, adres <http://www.DeKamer.be>

EXPLICATIONS DES SIGLES – TOELICHTING BIJ DE AFKORTINGEN

CVP	: Christelijke Volkspartij
ECOLO-AGALEV	: Ecologistes confédérés pour l'organisation de luttes orginales/Anders Gaan Leven
FN	: Front National
PRL-FDF	: Parti réformateur libéral - Front démocratique francophone
PS	: Parti socialiste
PSC	: Parti social-chrétien
SP	: Socialistische Partij
VL.BLOK	: Vlaams Blok
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten
VU	: Volksunie

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS
SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES
ET DE L'AGRICULTURE

RÉUNION PUBLIQUE DU
MARDI 28 SEPTEMBRE 1999

PRÉSIDENCE de
M. Jos Ansoms

La séance est ouverte à 15.21 heures.

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS,
DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE
EN CULTURELE INSTELLINGEN,
DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW

OPENBARE VERGADERING VAN
DINSdag 28 SEPTEMBER 1999

VOORZITTER :
De heer Jos Ansoms

De vergadering wordt geopend om 15.21 uur.

Regeling van de werkzaamheden
Ordre des travaux

De **voorzitter** : De interpellatie nr. 40 van de heer Daan Schalck wordt ingetrokken.

De heer **Gerolf Annemans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, ik vraag ook het woord voor een regeling van de werkzaamheden.

De **voorzitter** : De heer Gerolf Annemans heeft het woord.

De heer **Gerolf Annemans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat de eerste minister andermaal niet zal antwoorden op mijn interpellatie.

De **voorzitter** : Ik stel dat samen met u vast. Ik zie dat de eerste minister niet aanwezig is.

De heer **Gerolf Annemans** (Vlaams Blok) : U stelt dat ook nu pas vast ? Hij heeft daarover geen afspraak met u gemaakt ?

De **voorzitter** : Met mij persoonlijk niet, maar misschien heeft hij een afspraak gemaakt met het secretariaat.

De heer **Gerolf Annemans** (Vlaams Blok) : Hij heeft geen afspraak gemaakt met het voorzitterschap van de commissie, maar misschien met het secretariaat.

De **voorzitter** : De regering heeft het secretariaat vanmiddag laten weten dat de heren Daems en Deleuze zullen antwoorden.

De heer **Gerolf Annemans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, dit zijn toch geen manieren. Ik word dit enigszins beu. Sedert de heer Verhofstadt in de Wetstraat 16 verblijft, heb ik hem al vier keer geïnterpelleerd, namelijk over de commissarissen, de conferentie voor de staatshervorming, de heer Busquin en Tractebel. Ik ben bereid te aanvaarden dat deze regering voor verandering zorgt, maar bij mijn weten kwam het bij de heer Dehaene slechts zeer zelden voor dat hij niet zelf kwam antwoorden als een parlementslid daarom verzocht, al was het maar om contact te houden met het parlement. Het zonnekoningachtige gedoe van Verhofstadt begint mij dan ook enigszins de keel uit te hangen. Ik meen niet dat een taakverdeling binnen de regering zo systematisch afbreuk kan doen aan het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Ik wens dan ook dat de regering dit soort verandering stopzet. Als het parlement

de eerste minister interpelleert, moet hij ook zelf komen antwoorden. Ik heb alle sympathie voor mijn ex-collega Daems - die immers bestrijdt dat ik een collega van hem ben - maar dit zijn geen manieren. Noblesse oblige en wie eerste minister is van dit land moet nu eenmaal af en toe de moeite doen om van de Wetstraat 16 naar hier te komen. Het zijn immers maar een paar stappen. Reglementair moet men niet zeggen dat ik mijn interpellatierecht heb verbeurd omdat andere collega's die andere ministers hebben geïnterpelleerd wel hun vragen zullen stellen over dit onderwerp. Ook de collegialiteit binnen de regering vormt een argument dat ik niet zal aanvaarden. Ik behoud mij het recht voor om de eerste minister opnieuw over deze zaak te interpellieren. Ik heb heel wat respect voor de heer Deleuze en ik zal dan ook blijven luisteren naar zijn antwoord op de interpellaties van de collega's, maar vervolgens zal ik mijn interpellatie opnieuw tot de eerste minister richten. Ik zal dat blijven doen tot hij zelf antwoordt.

De **voorzitter** : De heer Jef Tavernier heeft het woord.

De heer **Jef Tavernier** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, interpellatieverzoeken worden telkens besproken in de conferentie van

voorzitters. Voor zover ik mij herinner heeft de vertegenwoordiger van de regering, minister Daems, gezegd dat de interpellaties die we zojuist hebben gehoord en degene die nu aan de orde zijn, zouden worden samengevoegd. Toen werd ook duidelijk vermeld welke ministers of staatssecretarissen zouden antwoorden. Ook ik sta erop dat een interpellatie wordt beantwoord door de minister tot wie ze is gericht als er geen andere afspraken zijn gemaakt. Als er binnen de conferentie van voorzitters een akkoord wordt bereikt, na overleg met de regering, om bepaalde ministers of staatssecretarissen te laten antwoorden, dan geldt dit ook. In dit geval was de afspraak duidelijk. Ik twijfel niet aan de bevoegdheid en de competentie van de betrokken minister en staatssecretaris.

De voorzitter : De heer Gerolf Annemans heeft het woord.

De heer Gerolf Annemans (Vlaams Blok) : Ik heb zeker niet getwijfeld aan de competentie van minister Daems op dit terrein, integendeel zelfs. Ik heb echter geen afspraken gemaakt in de conferentie van voorzitters, maar het is mogelijk dat ik mij in de vorige weken één of twee keer heb laten verontschuldigen. Als lid van deze Kamer heb ik echter nooit een akkoord gesloten over de vraag of iemand anders dan de heer Verhofstadt op mijn interpellatie kon antwoorden. Ik bestrijd dan ook dat mijn recht om de heer Verhofstadt hierover te interpelleren verbeurd zou zijn.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Rik Daems : Mijnheer de voorzitter, ik wil hier nog even op ingaan. In de conferentie van de voorzitters is gewag gemaakt van het feit dat andere bevoegde ministers op deze interpellaties zouden antwoorden. De reden daarvoor is eenvoudig. Binnen de regering zijn immers een aantal collega's bevoegd voor de energiemarkt en het overnamebod in de brede zin. Ik heb het meer bepaald over de ministers van Economische Zaken en Financiën en over de staatssecretaris voor Energie en mijzelf. Het was dan ook perfect mogelijk om niet de eerste minister maar één of verscheidene bevoegde ministers te laten antwoorden. Dit neemt niet weg dat een lid van de Kamer autonoom beslist tot wie hij een bepaalde interpellatie richt en of hij deze al dan niet wenst te houden op een bepaald ogenblik.

Daarnaast moet het duidelijk zijn dat ikzelf, binnen de bevoegdheidsverdeling van de regering, de bevoegdheid

heb gekregen om de relaties met de Kamer te onderhouden. Daarin was ook begrepen dat ik in bepaalde omstandigheden niet alleen de premier maar ook andere collega's zou vervangen, wat ik overigens in de komende weken zal moeten doen. Deze informatie, die ik daarnet ook in de commissie voor de Binnenlandse Zaken heb verstrekt, wil ik ook aan deze commissie meedelen. Dit is niet zo uitzonderlijk want er bestaan regeringsvormen waar bijvoorbeeld een van de collega's uit de regeringsploeg verantwoordelijk is voor de beantwoording van alle vragen, wat de eenvormigheid van de antwoorden dient.

Het blijft natuurlijk een persoonlijke appreciatie van een lid van de Kamer om in dat geval al dan niet zijn interpellatie, gericht tot een bepaald lid van de regering, te houden. Het blijft echter de appreciatie van de regering, zeker wanneer zij in deze een andere manier van handelen wenst te ontwikkelen, om te bepalen wie zij naar de Kamer stuurt. Het is dus helemaal niet de bedoeling van de eerste minister zich aan het parlement te onttrekken, integendeel. De heer Tavernier heeft natuurlijk gelijk wanneer hij zegt dat dit best in de conferentie van voorzitters wordt afgesproken. Dat lijkt mij trouwens de meest gangbare manier te zijn. Aangezien ik deel uitmaak van deze conferentie kan ik mij ertoe engageren om in de mate van het mogelijke de collega's tijdig in te lichten als ik in de plaats van een ander lid van de regering zal antwoorden. Ik heb er helemaal geen probleem mee dit onderwerp in de volgende conferentie van voorzitters ter sprake te brengen om zo tot een goede "Code of Conduct" te komen.

De voorzitter : De heer Gerolf Annemans heeft het woord.

De heer Gerolf Annemans (Vlaams Blok) : Ik denk, voorzitter, dat dit een goed voornemen is, want zoals het nu gaat, kan het niet. Bij mijn weten, buiten het opnieuw voorlezen van zijn persconferentie over de maatregelen voor het bedwingen van de dioxinecrisis in het begin van de voorbije zomer en de regeringsverklaring, heb ik de eerste minister nog niet in het parlement gezien. Voor het overige onttrekt hij zich systematisch aan zijn verplichting om onze vragen te komen beantwoorden. Ik vraag minister Daems mijn protest terzake aan de eerste minister te bezorgen en ik zal er zeker nog op terugkomen. Ik herhaal dat het onaanvaardbaar is.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Rik Daems : Ik heb het deel van de interpellatie dat voor mij bestemd was, beantwoord. Het resterend deel is gericht aan de collega bevoegd voor Energie. Ik wil mij nu verontschuldigen.

De voorzitter : U gaat uw interpellatie dus niet houden, mijnheer Annemans ?

De heer Gerolf Annemans (Vlaams Blok) : Neen, maar ik wil wel dat dit in het verslag wordt opgenomen.

De voorzitter : Graag wil ik nog iets toevoegen aan het antwoord van de minister. Artikel 90 van het Reglement, tiende punt, bepaalt duidelijk en ik citeer : "Wanneer een verzoek tot interpellatie tot de eerste minister is gericht, kan deze een regeringslid dat terzake bevoegd is, gelasten daarop te antwoorden". Als ik de titel lees van de interpellatie van de heer Annemans, over "de overname van Tractebel door het Franse Suez-Lyonnaise-des-Eaux", valt deze interpellatie onder de bevoegdheid van de heer Reynders, en aangezien deze niemand kon afvaardigen, was de interpellatie gericht tot de eerste minister.

De heer Gerolf Annemans heeft het woord.

De heer Gerolf Annemans (Vlaams Blok) : Een groot deel van mijn interpellatie ging over de rol die de heer Dehaene in de vorige legislatuur, als eerste minister, in deze zaak heeft gespeeld.

Het was dus mijn bedoeling de eerste minister te kunnen interpellieren. Ik betreur de afwezigheid van minister Reynders, net zoals ik zijn aanwezigheid zou hebben betreurd. Alleen minister Reynders had mijn interpellatie mogen beantwoorden, en niet minister Daems, en voor minder dan Verhofstadt ga ik niet.

Ik blij vasthouden aan mijn voornemen om de eerste minister hierover te interpellieren. Het antwoord dat de heer Deleuze vandaag heeft verstrekt, vergroot nog het belang van een dergelijke interpellatie. Ik insister en vraag de eerste minister persoonlijk te mogen interpellieren.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Rik Daems : In het begin van zijn betoog heeft mijnheer Annemans onderstreept dat hij mijn bevoegdheid terzake niet betwistte. Ik ben hier dus wél op mijn plaats ! Ernstig nu, binnen de regering werd het dossier omwille van zijn grote complexiteit verdeeld

onder vier collega's en werkgroepen. Ik behoor zelf tot een ervan. Het artikel 90 is in dit geval perfect toepasselijk.

De heer **Gerolf Annemans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de minister, dit is voor mij des te meer reden om te ondersteunen dat ik mij wil richten tot de eerste minister.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Samengevoegde interpellaties van :

- mevrouw **Frieda Brepoels** tot de staatssecretaris voor **Energie en Duurzame Ontwikkeling** over "het voorstel tot een vervroegde liberalisering van de elektriciteitsmarkt" (nr. 17)

- mevrouw **Simonne Creyf** tot de staatssecretaris voor **Energie en Duurzame Ontwikkeling** over "de liberalisering van de elektriciteitsmarkt" (nr. 58)

Interpellations jointes de :

- Mme **Frieda Brepoels** au secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable sur "la proposition de libéraliser anticipativement le marché de l'électricité" (n° 17)

- Mme **Simonne Creyf** au secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable sur "la libéralisation du marché de l'électricité" (n° 58)

De **voorzitter** : Mevrouw **Frieda Brepoels** heeft het woord.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer **Annemans**, men moet weten wie men wil ondervragen. Ik heb deze negatieve ervaring tot nu nog niet gehad. Ik ben zeer blij dat we vandaag - weliswaar laat en hopelijk nog niet te laat - de kans krijgen om de staatssecretaris voor **Energie en Duurzame Ontwikkeling** te interpellieren over de problematiek van de vervroegde liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Dit probleem is versneld gerezen in de loop van de maand augustus.

Nu de Franse groep **Suez-Lyonnaise-des-Eaux** de Belgische energiegroep **Tractebel** heeft overgenomen, komt **Electrabel** volledig in Franse handen. De roep tot een versnelde liberalisering van de elektriciteitsmarkt wordt dan ook steeds luider. Deze intentie werd trouwens ook vooropgesteld in het regeerakkoord.

Ook de Vlaamse minister van Openbare Werken en Verkeer **Stevaert** heeft daarover een aantal uitspraken gedaan.

Hij heeft gezegd dat het belangrijk is om een aantal wetswijzigingen door te voeren om de feitelijke monopoliepositie van de elektriciteitsproducent **Electrabel** te doorbreken.

Nochtans moet ik vaststellen dat de SP in de afgelopen jaren zowel in de federale als de Vlaamse regering steeds haar medewerking heeft verleend om deze monopoliepositie te bestendigen. Ik denk onder meer aan de goedkeuring van de derdegeneratiestatuten en de wet-Poncelet van 29 april 1999. De groep **Tractebel-Electrabel** heeft zich immers op die wijze voorbereid op de liberalisering door te monopoliseren. Inderdaad bevestigde de wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt van 29 april 1999 nogmaals de monopoliepositie van **Electrabel**.

Nochtans laat de Europese richtlijn een volledige openstelling toe van de elektriciteitsmarkt, een openstelling die ook de KMO's en de kleine residentiële verbruiker ten goede kan komen. Met het huidige tempo en de wijze waarop die geleidelijke openstelling in de wet wordt georganiseerd, dreigt vooral de kleine gebruiker het kind van de rekening te worden. Nochtans behoren onze elektriciteitstarieven voor de kleinverbruiker reeds tot de hoogste van Europa. De grootverbruikers genieten ondertussen van tarieven die tot de laagste behoren in Europa.

Ook de bescherming in de vorm van maximumprijzen is er in feite geen en is een anomalie in een geliberaliseerde markt.

Ook verzekert de wet geenszins de onafhankelijkheid van de transmissie-netbeheerder en is er geen sprake van een onafhankelijke regulator. Ik heb deze besprekingen in het vorig jaar jammer genoeg niet meegemaakt, omdat ik toen nog geen lid was van de Kamer.

Bij het nalezen van de besprekingen in de commissie en de plenaire vergadering, kon ik vaststellen dat al deze opmerkingen door mijn voorgangers werden geformuleerd. Jammer genoeg mocht het niet baten en werden deze argumenten niet opgenomen in de wet.

Ik vond het ook zeer interessant om in de verslaggeving te lezen dat kamerlid **Deleuze** zeer kritisch was over bepaalde onderdelen van deze wet. Ik heb enkele aspecten uit het officiële verslag gehaald. Zo onderstreepte de heer **Deleuze** dat de wet een zeer groot aantal facultatieve bevoegdheidstoewijzingen aan de Koning of de minister bevat. Het gaat hier over gewichtige zaken als verplichtingen van de openbare dienst en de maximumprijzen. Welnu, deze

facultatieve formuleringen bevatten geen enkele garantie dat de Koning of de minister ook effectief zal optreden.

Een tweede belangrijke opmerking van u, mijnheer **Deleuze**, was dat het ontwerp duidelijker stelling moest kiezen voor warmtekraftkoppeling en hernieuwbare energiebronnen. Een derde opmerking hield in dat wel in de mogelijkheid van het opleggen van maximumprijzen werd voorzien, maar dat de tekst geen enkel concreet cijfer bevat. Bovendien "kan" de federale minister hier optreden, maar bestaat er geen verplichting. U vreesde dan ook dat naargelang de politieke kleur van de betrokken minister er weinig tot helemaal niets zou gebeuren.

Ten slotte vond u het een schandaal dat de gemengde intercommunales door de derdegeneratiecontracten tot in 2011 aan **Electrabel** zijn gebonden, om nog te zwijgen over uw uitspraak naar aanleiding van uw twijfels rond de verrekening van de nucleaire passiva. U vreesde en betreurde dat ook in dit dossier, zoals zo vaak in het verleden, de traditionele lakse Belgische politiek zal spelen. Uiteindelijk zullen deze en dergelijke kosten ten laste worden genomen door de overheid. Tot zover uw opmerkingen die ik terugvond in het verslag.

Ik vond het zeer interessant om op deze manier kennis te maken met een aantal fundamentele opmerkingen op de wet, waarover het hier vandaag ook gaat. Vandaar dan ook mijn oproep tot de staatssecretaris om zijn terechte kritieken nu in keiharde resultaten om te zetten.

Zoals ik al zei, staat ook in het regeerakkoord de intentie om de liberalisering van de elektriciteitssector te versnellen, op basis van de aanbevelingen van een groep experts. Dit moet het mogelijk maken om alle consumenten te laten genieten van lagere tarieven en een betere dienstverlening.

Enkele dagen nadat ik mijn interpellatie indiende, besliste de regering inderdaad een werkgroep van deskundigen op te richten. Hoe is de werkgroep samengesteld en welke opdrachtschrijving heeft ze meegekregen? Hebben ze intussen reeds de kans gekregen om een aantal aanbevelingen te formuleren? Is de staatssecretaris van plan wetswijzigingen door te voeren aan deze wet overeenkomstig een aantal afspraken in het regeerakkoord, derwijze dat de distributie-intercommunales zich versneld kunnen bevoorraden, namelijk voor 1 januari 2007? In een interview in *De Standaard* van 28-29 augustus verdedigt u de stelling dat de

liberalisering reeds bij wet is geregeld door de vorige regering. U zegt dat de verandering van deze wet dan ook niet aan de orde is. Maar druist dit niet in tegen uw houding in het Alstom-dossier? Dat was ook een dossier dat was geregeld door de vorige regering, weliswaar op een andere manier. Indien u andere inzichten had, is het aan de regering om ze kenbaar te maken en in wetten om te zetten. U zei eveneens dat de enige bijbel het regeerakkoord is. Maar bij nader inzicht, stelt dit andere zaken voorop dan degene die in de huidige wet zijn geregeld. Of is de staatssecretaris nu blij met het feit dat de wet zoveel facultatieve bevoegdheidstoewijzingen bevat? Hoe ziet u het belang van de consument vooropgesteld in dit liberaliseringsproces? Op welke termijn zal de cliënt van lagere tarieven kunnen genieten?

Wat denkt u van de lopende contracten die door 80% van de intercommunales met Electrabel werden afgesloten en waarin ze zich verbinden om zich exclusief te bevoorraden bij Electrabel tot 2007? Kunnen ze hier, juridisch gesproken, vervroegd uitstappen en welke zijn hiervan de gevolgen?

Hoever staat het met de onderhandelingen met de Vlaamse regering? Ik verneem dat minister Stevaert werd gemachtigd om onderhandelingen te voeren zowel met de federale overheid als met de producenten en de intercommunales. Wat zijn de resultaten van de gesprekken die reeds plaatsvonden?

Ten slotte, wat is de juiste stand van zaken in verband met de uitvoering van deze wet? Wat werd reeds geregeld in koninklijke of ministeriële besluiten? De voorbije vier maanden werd hieraan weinig gewerkt. Een persartikel van 1 juni vermeldt dat de vorige regering een aantal zaken heeft geregeld, maar niet aan de samenstelling van de commissie voor de regulering heeft geraakt. Deze commissie zal de toezichthouder zijn en bestaan uit een uitvoerend orgaan, een directiecomité en een algemene raad. Deze is een afspiegeling van het controlecomité voor elektriciteit en gas. Het directiecomité zou in feite onder toezicht staan van de algemene raad waarin zowel de sociale partners als de elektriciteitsproducenten zetelen. Maar dan zijn elektriciteitsproducenten zowel controleur als gecontroleerde? Dit kan niet de bedoeling zijn. Zal de staatssecretaris deze oprichting voortzetten of zal hij resoluut kiezen voor een onafhankelijk regulator die eveneens door het parlement wordt gecontroleerd en zijn opdrachten van daaruit ontvangt?

De **voorzitter**: Mevrouw Simonne Creyf heeft het woord.

Mevrouw **Simonne Creyf** (CVP): Mijnheer de voorzitter, collega's, net als collega Brepools wil ook ik verwijzen naar het regeerakkoord, met name naar de wil die erin wordt uitgedrukt om de liberalisering van de energiesector te versnellen. Ondertussen werden daarover - overwegend in Vlaanderen weliswaar - stoere verklaringen afgelegd. Feit is dat sinds de verkiezingen de uitvoering van die elektriciteitswet is stilgevallen. De wet is door het uitblijven van uitvoeringsbesluiten niet uitvoerbaar.

Alles zal nu opnieuw worden bestudeerd. In de plaats van beleidsmaatregelen krijgen we studies en commissies. Ik heb de indruk dat alles op de lange baan wordt geschoven. Onder de slogan "Pas de Vilvorde électrique" hebt u, staatssecretaris Deleuze, de vrijmaking van de elektriciteitssector "geëncommissionneerd" bij een zogenaamde groep van experts onder leiding van bankier De Keuleneer. Ik vraag mij af met hoeveel maanden dit manoeuvre de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt zal vertragen. Geeft men op deze manier geen cadeau aan het Franse Suez-Lyonnaise-des-Eaux wiens monopoliewinsten gedurende al die tijd afgeschermd blijven? De Franse groep Suez-Lyonnaise-des-Eaux heeft zopas een internationale jumbolening van 1,25 miljard euro geplaatst om onder andere de acquisitie van Tractebel maar ook van SYTA te financieren. Ik denk dus dat de maatschappij de extra inkomsten uit de bescherming van het monopolie goed kan gebruiken.

Bij gebrek aan een vrijgemaakte markt zijn het de Belgische consumenten die deze monopoliewinsten blijven betalen ten koste van de concurrentiekracht van de ondernemingen en van de welvaart van onze burger. Is dat de betekenis van de slogan "Pas de Vilvorde électrique"?

Deze niet uitvoerbaarheid van de wet is niet alleen interessant voor de monopoliehouders, maar creëert ook rechtsonzekerheid in de sector, met name bij de in aanmerking komende afnemers, klanten en bedrijven die op basis van de Europese richtlijn en de Belgische wet vrij hun elektriciteit kunnen aankopen.

Een aantal bedrijven onderhandelt reeds met andere producenten, maar door het uitblijven van uitvoeringsbesluiten komen deze bedrijven in een juridisch vacuüm terecht en zijn ze afhankelijk van de goodwill van Electrabel en CPTe. Dit is toch wel het omgekeerde van wat u zou moeten beogen.

Ook sociaal gezien is de rechtsonzekerheid in de sector geen goede zaak. Uw uitspraak "Pas de Vilvorde électrique" moet allicht uw bezorgdheid uitdrukken voor het personeel. Op het terrein echter verloopt deze zaak helemaal anders en zijn de werknemers helemaal niet gebaat met een onzekere situatie.

Een ander punt waarop ik wil ingaan is de commissie voor de regulering van de elektriciteit en het gas en de onafhankelijke netbeheerder. De essentiële voorwaarde opdat de vrijmaking van de energiemarkten effectief zou zijn, is precies de vrije toegang tot de transportnetten van elektriciteit en aardgas op een niet-discriminatoire en transparante wijze. Dit wordt overal erkend. In de FET stond te lezen dat op dit ogenblik in Duitsland de kartelautoriteiten de fusie tussen twee grote operatoren VIAG en VEBA tegengaan op grond van een gebrekkige toegang tot hun transportnetten.

Mijnheer de staatssecretaris, normaliter zou de commissie voor de regulering van de elektriciteit en het gas en een onafhankelijke netbeheerder bij de vrijmaking een rol moeten spelen. Gaat het CREG de weg op van het FANC? Het federaal agentschap voor nucleaire controle is echter na al die jaren nog steeds niet operationeel, ondanks de urgentie. Dit komt onder meer omdat sommige van uw kabinetsleden daar als regeringscommissaris een blokkerende rol hebben gespeeld. Men kan zich dan ook vragen stellen over de snelheid waarmee de regering de regulering van het onafhankelijk netbeheer operationeel kan maken. Waarom wordt bijvoorbeeld de bestaande Hoge Raad voor de mededinging niet onmiddellijk ingeschakeld om te vermijden dat monopolieposities of kartelafspraken de vrije toegang tot de netten en dus de vrijmaking zouden belemmeren?

Terwijl op uw kabinet studie- en commissiewerk de richtlijn blijkt te zijn en u de tariefstructuur van elektriciteit laat herbekijken, heeft de Vlaamse minister Stevaert zopas van Electrabel de toezegging gekregen dat de intercommunales en gemeenten hun aankoop prijs van elektriciteit met 60 miljoen euro zouden zien verminderen. Men zou de vraag kunnen stellen welke tegenprestaties en toegevingen minister Stevaert aan de Tractebel-groep heeft moeten toestaan. Ik denk bijvoorbeeld aan toegevingen op de controle op de transmissie- en distributienetten. Bent u hiervan op de hoogte? De tarievenpolitiek is immers een federale materie en behoort dus tot uw bevoegdheid. Of hebt u deze eveneens moeten afgeven?

Waar zit de samenhang van het beleid ? Hoe zal men bij dergelijk incoherent en versnipperd beleid komen tot de dekking van de zogenaamde verloren kosten en nucleaire passiva, tot de aanmoediging van hernieuwbare energiebronnen en tot de realisatie van een grotere energie-efficiëntie ? Abstractie makend van de grote slogans is de regering effectief zeer slecht vertrokken.

Mijnheer de staatssecretaris, kunt u ons een overzicht geven van de reële openstelling van de elektriciteitsmarkt in de ons omringende landen ? Wil deze regering de openstelling volgens de ons omringende landen volgen, eventueel gebruik makend van artikel 16, paragraaf 3 van de wet ? Artikel 7 van de wet laat de regering toe groene elektriciteit kansen te geven zich verder te ontwikkelen. Welke initiatieven heeft de regering tot nog toe genomen en welke maatregelen worden overwogen ?

Het regeerakkoord spreekt van een onafhankelijk orgaan dat zou instaan voor de regulering van de energiesector en van het streven naar een strikte scheiding tussen productie, transmissie en distributie. Het beheer en de exploitatie van het transmissienet moet in handen komen van een onafhankelijke maatschappij. In de bestaande wet staan dezelfde eisen voorop. Denkt deze regering deze op een andere manier gestalte te geven ? Op welke manier zal dat gebeuren : via wetsuitvoering of via -wijziging ? Ik heb ook gelezen, net als mevrouw Brepoels, dat u zegt dat de wet de wet is en dat u niet van plan bent om deze wet te wijzigen.

Le **président** : La parole est au secrétaire d'Etat.

M. **Olivier Deleuze**, secrétaire d'Etat : Monsieur le président, mesdames, je vous remercie d'accepter que ce soit moi qui donne la réponse aux interpellations que vous avez développées.

Wat is vervat in de regeringsverklaring ? De regeringsverklaring bepaalt dat de liberalisering van de elektriciteitssector wordt versneld. De versnelde liberalisering van de energiemarkt zal het mogelijk maken om alle consumenten te laten genieten van lagere tarieven en een betere dienstverlening. Naar aanleiding hiervan zal de tariefstructuur worden herbekeken onder meer in het kader van het aanmoedigen van het rationeel energieverbruik in het belang van de residentiële verbruikers. Bij de versnelling van de liberalisering worden

dus twee klemtonen gelegd : het aanmoedigen van het rationeel energieverbruik en het belang van de residentiële verbruiker.

In het kader van de overname van Tractebel door Suez heeft de Minister-raad op 2 september 1999 beslist tot de oprichting van een werkgroep van experts die ermee wordt belast aan de raad een verslag voor te leggen betreffende de uitvoering van de bepalingen van het regeerakkoord inzake de versnelling van de liberalisering van de elektriciteitssector, zodat de consumenten kunnen genieten van lagere tarieven en een betere dienstverlening. De aanbeveling van de werkgroep van experts moet ook slaan op het streven vervat in het regeerakkoord teneinde tot een strikte scheiding tussen de drie hoofdfuncties te komen, met name de productie, het transport en de distributie, waarvan het beheer en de exploitatie van de transmissienetten in handen zullen moeten zijn van een onafhankelijke maatschappij. De samenstelling van de werkgroep is als volgt : er werden vier leden aangeduid alsmede een vertegenwoordiger van het Waals en het Vlaams Gewest. De naam van de vertegenwoordiger van het Brussels Gewest heb ik nog niet ontvangen.

De timing van de werkgroep is niet bij regeringsbeslissing bepaald. Ik verwacht een rapport van de groep tegen eind november. Er zal de facto worden overlegd met de Gewesten, gezien de aanwezigheid van vertegenwoordigers aangeduid door de drie Gewesten. Dit moet snel gebeuren. De richtlijn dateert van december 1996 en de wet die u hebt goedgekeurd van april 1999. Welke koninklijke en ministeriële besluiten zijn in toepassing van die wet vandaag van kracht geworden ? Er zijn 6 koninklijke besluiten. Ze dateren alle van 3 mei 1999. Ze zijn verschenen in het Belgisch Staatsblad van 2 juni 1999 en van 15 juni 1999. De koninklijke besluiten betreffen de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van de elektriciteitswet en het beheer van het nationaal transmissienet dat een cruciaal punt is. Ook de onverenigbaarheden en belangenconflicten voor de leden van de commissie voor het reguleren van elektriciteit en gas en de samenstelling en de werking van de algemene raad van die commissie wordt bij koninklijk besluit geregeld. Bovendien is er nog een koninklijk besluit waarbij aan de minister bevoegd voor Energie de bevoegdheid wordt overgedragen om bepaalde handelingen te stellen voor rekening van de CREG.

De timing voor het invoeren van deze wet is heel kort.

Inderdaad, ten laatste op 19 februari 2000 moeten de klanten die meer dan 100 gigawattuur verbruiken onder toepassing van deze wet vallen. Het is trouwens daarom dat de wet in artikel 37 het volgende bepaalt : "De uitvoeringsbesluiten en andere akten die luidens deze wet na advies of op voorstel van de commissie moeten worden genomen, kunnen tot 31 juli 1999 worden genomen zonder dergelijk advies of in afwezigheid van dergelijk voorstel". In dit geval kan de minister het advies van de controlecommissie vragen. Gezien dit artikel uitsluitend geldig is tot 31 juli 1999, biedt het geen oplossing meer voor een vlugge toepassing van de wet. Om de richtlijn te respecteren zou ik niet rekenen op een wijziging van de wet op korte termijn, met name vóór 19 februari.

De CREG moet inderdaad haar advies geven over vele maatregelen en koninklijke besluiten. De eventuele wijziging van artikel 37 zou te veel tijd nemen. Ik denk ook niet dat het een goede oplossing is om in de wet al te bepalen dat sommige instanties bij wet worden omzeild. Dat stelt voor mij een principieel probleem.

Er zijn dus twee grote prioriteiten in de wet : de commissie en het transmissienet. Natuurlijk is er zonder goed beheer van het transmissienet alleen maar een "fake" liberalisatie, zoals het trouwens vaak gebeurt in de ons omringende landen. De CREG moet dus een sterke commissie zijn en een sterke regulator. Dat is een voorwaarde opdat de liberalisering van de elektriciteitsmarkt zou gebeuren ten voordele van de kleine consument en met aandacht voor de milieuproblematiek.

De rol van de publieke partners komt tot uiting in de algemene raad van de CREG. De CREG bestaat immers uit twee organen : het directiecomité voor het operationeel bestuur en de algemene raad die de oriëntaties van het directiecomité bepaalt. Dit is beschreven in artikel 24 van de wet, alsmede in het koninklijk besluit van 3 mei 1999. Hier komen de publieke partners dus tussen.

Een sterke CREG is dus een voorwaarde, maar het goed beheer van het transmissienet is een andere voorwaarde. De deadline hiervoor is 19 april 2000. Het kader hiervan is bepaald door de hoofdstukken 3 en 4 van de wet en door een van de koninklijke besluiten. De eerste prioriteit van de toekomstige CREG is natuurlijk het advies geven over wie het toekomstige transmissienet zal beheren en hoe dit moet gebeuren.

Artikel 10, paragraaf 1 van de wet bepaalt de bekendmaking van een bericht in het Belgisch Staatsblad met de vraag aan de huidige neteigenaars om een voorstel te formuleren over wie de beheerder van het net zal zijn. De huidige neteigenaars hebben daarvoor drie maanden de tijd. Dit bericht zal een van deze dagen in het Belgisch Staatsblad verschijnen. De onafhankelijkheid van die beheerder is beschreven in de artikels 9 tot 13 van de wet. De wet bepaalt wie de netbeheerder zal zijn, het technisch Reglement van het beheer, de tarieven die door de CREG zijn goedgekeurd en het ontwikkelingsplan van dit net.

Zal de wet worden gewijzigd of zal de regering gebruik maken van artikel 36, paragraaf 3 ? Dit zal afhangen van de effectieve openstelling van de elektriciteitsmarkt in de ons omringende landen.

Daarover wens ik het advies te vernemen. De theoretische openstelling van die markten is gekend. Voor Duitsland is dat in theorie 100%, voor Nederland 33%, voor Luxemburg 45%, voor Frankrijk 26%. Natuurlijk blijft de vraag open of dit theoretisch dan wel effectief zo is. Overeenkomstig het antwoord hierop, zal een beslissing vallen over het al dan niet gebruiken van het desbetreffende artikel. De wet bepaalt dat hierover een advies van de CREG moet worden geformuleerd. Kunnen de intercommunales juridisch een vervroegd einde stellen aan hun exclusiviteitscontracten met Electrabel ? Het zou beter zijn te weten wanneer deze contracten werden ondertekend. Het artikel 16, paragraaf 5 van de wet omschrijft dat de distributeurs in aanmerking komen ten laatste op 1 januari 2007. Dat is de huidige wet. De contracten lopen tot 1 januari 2012 voor 75% van de cliënten van die bewuste "intercommunales mixtes". Afhankelijk van wat onder meer de experts zullen zeggen over eventuele veranderingen in overeenstemming met de regeringsverklaring en van de nieuwe gebeurtenissen in Electrabel, zullen we kunnen bepalen wat moet worden gewijzigd. Of op dit ogenblik de contracten juridisch gesproken kunnen worden verbroken, is een materie waarover uiteenlopende opinies bestaan. Wensen de verschillende ondertekenaars van de contracten dat deze ongewijzigd blijven ? Op deze vraag kan ik vandaag niet antwoorden. We zullen de besprekingen aandachtig volgen overeenkomstig elke nieuwe ontwikkeling.

Wat de timing van de nieuwe tariefstructuur betreft, zijn de regeringsverklaring en de beslissing van de Ministerraad in verband met de

oprichting van de groep van experts duidelijk. Een versnelde liberalisering moet plaatsvinden overeenkomstig de interesse van de residentiële consument en in het kader van een rationeel energieverbruik. Hoe moet dit gebeuren ? Een controlecomité voert een prijsvergelijking uit van de elektriciteitstarieven in België en in de ons omringende landen. Het resultaat wordt aangekondigd tegen einde 1999. Het bepalen van de tarieven van elektriciteit is een federale bevoegdheid. Het voorstel van de heer Stevaert zal in dit kader moeten worden geplaatst. Ik wens geen commentaar te leveren over uitspraken van andere leden van de regeringen. Een nieuwe tariefstructuur met een verlaging en aandacht voor een groene tarifiering met rationeel energieverbruik is een bevoegdheid van de federale regering en wordt op dit ogenblik in de controlecommissie besproken.

De **voorzitter** : Mevrouw Simonne Creyf heeft het woord.

Mevrouw **Simonne Creyf** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoord. Mijn punt was eigenlijk dat de liberalisering wordt vertraagd. Uit het antwoord van de staatssecretaris kan ik niet besluiten dat de liberalisering zal worden versneld. Pas over twee maanden zal de groep van experts het rapport moeten indienen. Nadien moet een beslissing worden genomen en moet de Ministerraad zijn fiat nog geven. Eerlijk gezegd heb ik er grote twijfels over of de Belgische wetgeving vóór 19 februari in die zin zal kunnen worden aangepast.

Het spijt mij dat ik hier steeds moet herhalen dat de verdraging van de uitvoeringsbesluiten eigenlijk een bescherming en verlenging van de monopoliepositie inhoudt. De bestending van de status quo komt sommigen blijkbaar goed uit. Als de uitvoeringsbesluiten uitblijven, blijft de wet van 19 april een lege doos.

Los van alle studiewerk dat u nog wil organiseren, moet volgens mij dringend werk worden gemaakt van de regulering en de zo vlug mogelijke aanstelling van het CREG, het aanduiden van een onafhankelijke netwerkbeheerder en het vaststellen van de tariefstructuur voor het transmissienet.

Mijnheer de staatssecretaris, u hebt trouwens zelf gezegd dat er - als er geen besluiten komen op deze drie punten - van een liberalisering van de elektriciteitssector absoluut geen sprake kan zijn. Als de ons omringende landen wel vooruitgang boeken, doen onze bedrijven, KMO's en gezinnen een slechte zaak.

De **voorzitter** : De heer Pierre Lano heeft het woord.

De heer **Pierre Lano** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben een beetje verrast door de spoed waarmee mevrouw Creyf de versnelde liberalisering van de energiemarkt eist. Tijdens de vorige legislatuur hebben alleen de staatssecretaris, de heer Van Dienderen en ikzelf daarop aangedrongen. Alle anderen hebben gezwegen of het "in modo piano" gespeeld.

Als er niets verandert, zal de huidige toestand blijven bestaan tot 2005 of 2007. Ik vind het normaal dat de minister wacht op een evaluatie alvorens beslissingen te nemen. Ik wil alleen opmerken dat men niet heeft gesproken over gas, toch ook een onderdeel van de energiemarkt.

De vorige minister heeft zich verzet tegen het inlassen van een artikel 16 paragraaf 3 in de gaswet. Hierin staan wettelijk bepaalde, vaste termijnen waaraan de regering niet kan tornen, namelijk 2003 en 2005. Het gaat om het verlagen van de drempel. Ik heb mij daartegen altijd verzet omdat het maar om enkele honderden bedrijven gaat.

Welnu, enkele maanden geleden kostte een barrel petroleum nog 8 dollar, terwijl die prijs nu is opgelopen tot 21 of 22 dollar. Met een gasprijs die is gekoppeld aan de olieprijs zullen energie-intensieve bedrijven extra betalen, zeker tot in 2005. Door de drempel te verlagen zouden we een 200-tal energiegebonden bedrijven een vorm van monopolie kunnen besparen.

Ik stel hier dus de vraag - hoewel ik van de minister nu nog geen antwoord verlang - of hij de liberalisering van de gassen ook in die wet wil opnemen.

Persoonlijk feit

Fait personnel

Mevrouw **Simonne Creyf** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit.

De **voorzitter** : Mevrouw Simonne Creyf heeft het woord.

Mevrouw **Simonne Creyf** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik wil nog antwoorden op het betoog van de heer Lano om geen misverstanden te doen ontstaan. Mijnheer Lano was ook in de vorige regeerperiode lid van deze commissie. Hij zal zich nog herinneren dat ik herhaalde malen vragen stelde en interpeleerde over de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Ik moet inderdaad toegeven dat de zaak niet is opgeschoten zolang we een socialistisch minister hadden, met name de heer Di Rupo. De wet op de liberalisering van de elektriciteitsmarkt is er echter snel gekomen zodra een christen-democratisch minister deze bevoegdheid had gekregen.

Le **président** : La parole est au secrétaire d'Etat.

M. **Olivier Deleuze**, secrétaire d'Etat : Monsieur le président, je n'ose pas répondre à M. Lano qui me l'a quasi interdit. La loi relative au gaz prévoit, à partir du mois d'août, une libéralisation des clients finaux qui consomment plus de 25 millions de m³ de gaz par an. Sur le marché, cela représente un volume de 47% et non un nombre d'entreprises. Il importe d'attirer l'attention sur cette différence.

La loi sera-t-elle modifiée ? Aujourd'hui, je ne saurais le dire. Probablement faudra-t-il tenir à l'oeil

l'évolution concernant Electrabel et Distrigaz. Si une fusion des trois entités intervient, nous devons examiner s'il y a lieu de garantir ou non, par d'autres dispositions réglementaires, une libéralisation effective du marché, un accès effectif au réseau, etc... Mais aujourd'hui, je ne peux répondre avec certitude.

De **voorzitter** : Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Simonne Creyf en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de dames Frieda Brepoels en Simonne Creyf

en het antwoord van de regering, vraagt deze de vrijmaking van de Belgische elektriciteitsmarkt effectief te maken vóór 19 februari 2000 en daartoe zo snel mogelijk de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten te treffen onder andere ten aanzien van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas, de aanduiding van de netbeheerder en de vaststelling van de algemene tariefstructuur."

Une motion de recommandation a été déposée par Mme Simonne Creyf et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu les interpellations de Mmes Frieda Brepoels et Simonne Creyf

et la réponse du gouvernement, invite le gouvernement à rendre effective la libéralisation du marché de l'électricité belge avant le 19 février 2000 et à prendre au plus tôt les arrêtés d'exécution nécessaires à cet effet en ce qui concerne notamment la Commission pour la régulation de l'électricité et du gaz, la désignation du gestionnaire du réseau et la fixation de la structure générale des tarifs."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Peter Vanvelthoven en Arnold Van Aperen en de dames Anne Barzin en Muriel Gerkens.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Peter Vanvelthoven et Arnold Van Aperen et Mmes Anne Barzin et Muriel Gerkens.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.10 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 16.10 heures.*

Sommaire

Mardi 28 septembre 1999

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES ET DE L'AGRICULTURE - C 009

Interpellations jointes de :

- Mme Frieda Brepoels au secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable sur "la proposition de libéraliser anticipativement le marché de l'électricité" (n° 17)

- Mme Simonne Creyf au secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable sur "la libéralisation du marché de l'électricité" (n° 58)

orateurs : **Frieda Brepoels, Simonne Creyf, Olivier Deleuze**, secrétaire d'Etat à l'Energie et au Développement durable, **Pierre Lano**

Motions

Inhoud

Dinsdag 28 september 1999

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW - C 009

Samengevoegde interpellaties van :

- mevrouw Frieda Brepoels tot de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over "het voorstel tot een vervroegde liberalisering van de elektriciteitsmarkt" (nr. 17)

- mevrouw Simonne Creyf tot de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over "de liberalisering van de elektriciteitsmarkt" (nr. 58)

sprekers : **Frieda Brepoels, Simonne Creyf, Olivier Deleuze**, staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling, **Pierre Lano**

Moties